

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра банківської справи

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
за освітньою програмою «Банківська справа»

на тему:
«Соціальна відповідальність банків України»

Виконавець:

студентка 43 групи факультету
фінансів та банківської справи
Самарова Аліна Олександрівна

Науковий керівник:

к.е.н., викладач
Кретов Д.Ю.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. В умовах світової фінансової кризи початку ХХІ ст. складний процес формування ринкових відносин в Україні виявився нестабільним та вразливим до внутрішніх політико-економічних чинників та зовнішніх впливів. Фінансово-економічна криза виявила проблеми управління соціально-економічними ризиками банківської системи, посилила суспільні і державні вимоги до соціально-економічної відповідальності банків, їх роль у сталому розвитку національної економіки і суспільства. Це стимулювало розвиток соціально-орієнтованої банківської системи у високорозвинених країнах та зумовлює потребу її формування в Україні. Новий соціально-орієнтований підхід до функціонування банківської системи активізує роль банківських інституцій у боротьбі із глобальними проблемами людства та створення суспільства менш вразливого до кризових явищ і циклічності ринкової економіки.

Мета дослідження. Поглиблення теоретико-методичних засад та розроблення практичних рекомендацій щодо формування соціально-орієнтованої банківської системи в Україні.

Завдання дослідження:

- узагальнити теоретичні положення щодо сутності та принципів формування соціально-орієнтованої банківської системи;
- проаналізувати умови, функції та етапи розвитку соціально орієнтованої банківської системи;
- визначити форми та методи соціальної орієнтації банківської системи;
- з'ясувати стан та етапи управління соціальною відповідальністю вітчизняної банківської системи;
- охарактеризувати перспективи розвитку механізму оподаткування банківської діяльності;
- визначити напрями удосконалення державного і корпоративного управління соціально-економічними ризиками банківської системи;
- узагальнити зарубіжний досвід інституційного регулювання розвитку соціально-орієнтованої банківської системи та обґрунтувати його перспективи в Україні.

Об'єкт дослідження - соціальна відповідальність банків на ринку роздрібних послуг.

Предмет дослідження - економічні відносини, що виникають в процесі формування соціальної відповідальності в банківській системі та їх прояв у корпоративному управлінні.

Методи дослідження: традиційні та сучасні методи пізнання економічних явищ та процесів: аналіз і синтез, індукція та дедукція; логічний метод; метод наукової абстракції, економікостатистичні методи, економіко-математичне моделювання та методи формалізації експертних оцінок.

Інформаційна база дослідження: закони і підзаконні акти України щодо податкового регулювання банківської системи; матеріали Національного банку України, Групи Світового Банку, монографічні дослідження та періодичні вітчизняні й зарубіжні видання, статистичні та архівні матеріали, нефінансові та фінансові звіти банків України.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (62 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 101 сторінку. Основний зміст викладено на 86 сторінках. Робота містить 12 таблиць, 21 рисуноків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі кваліфікаційної роботи *«Теоретичні основи формування соціально-орієнтованої банківської системи»* досліджено суть та принципи соціально-орієнтованої банківської системи. За результатами проведеного дослідження у першому розділі зроблені наступні висновки.

У другому розділі *«Особливості функціонування соціальної відповідальності на ринку банківських послуг»* проведено аналіз процесів впровадження соціально-економічної відповідальності при кредитуванні населення банками України. В даному розділі розкрито сучасний стан соціальної відповідальності на кредитному та депозитному ринках України.

У третьому розділі *«Напрями удосконалення формування соціальної відповідальності на ринку банківських послуг»* досліджено механізм оподаткування банківської діяльності. Дослідивши зарубіжний досвід інституційного регулювання розвитку соціально-орієнтованої банківської системи, зроблено наступний висновок.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

- 1.** Соціально-орієнтована банківська система – це сукупність взаємопов'язаних банківських установ, які функціонують в межах єдиного фінансового механізму певної країни і забезпечують сталий соціально-економічний розвиток та ефективне соціально обґрунтоване функціонування банківського ринку.
- 2.** Соціально-орієнтована банківська система формується на основі наступних принципів: дотримання інтересів та потреб теперішніх і майбутніх поколінь із метою забезпечення сталого розвитку; етичності, моральності та гуманності; відкритості та прозорості; інклюзивності; взаємодії із зацікавленими сторонами; соціальної орієнтації банківських продуктів та послуг; компетентності та ефективності; системності; законності; тривієвості.
- 3.** Управління соціально-економічною відповідальністю банку набуває все більшого економічного та соціального значення, адже сучасні вимоги суспільства стимулюють банки до утвердження у своїй політиці соціальної

складової і представлення результатів реалізації цієї політики у нефінансовій звітності банків.

4. Незалежно від типу кредитної політики, якості кредитного портфеля, методик оцінювання кредитоспроможності позичальника і методів, які застосовують в управлінні кредитним ризиком, усі банки тією чи іншою мірою стикаються з проблемами неповернення кредитів, що, передусім, призводить до виникнення проблемної заборгованості за наданими кредитами або їх переходу у стан проблемних.

5. Банківський сектор економіки не має окремих правил податкового регулювання в більшості країн світу, а також є мало оподаткованим порівняно з іншими сферами економіки.

6. Створення механізму оподаткування банків за критерієм їх соціальної орієнтації стимулюватиме соціальне інвестування та соціальну відповідальність, неналежне управління ризиками з питань фінансового моніторингу, а саме утримання банків від здійснення банком операцій (прямо або опосередковано), що не мають очевидної економічної доцільності чи операцій банку, які мають ознаки ризикованості чи спекуляцій.

7. Соціально-орієнтована банківська система має вагомий потенціал для підтримки соціального розвитку через забезпечення котрциклічного регулювання банківської системи, податкового стимулювання її соціальної орієнтації та удосконалення корпоративного управління соціально-економічними ризиками банків.